

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Infirmitas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

¹ Sumere, sicut fecit sanctus Sebastia-
nus, dummodò in tali habitu non sit
aliquod principaliter institutum, ad
discernendum professores alicuius in-
fidelitatis: tunc non liceret, suprà, Apo-
stata. §. 4. Fides, §. vlt. quia tunc menti-
retur contra suam professionem. An li-
ceat disputare cum infidelibus, suprà,
Disputare. §. 1. An ille qui nunquam
audiuit de fide, possit excusari, suprà,
Fides §. 2. nam si in naturalibus existe-
re necessitate Deus non deficit: multò
minds in his, quæ ad hominis salutem
pertinent.

INFIRMITAS.

¹ INFIRMITAS animæ dicitur,
quando impeditur anima à pro-
pria operatione propter inordinatio-
nem partium ipsius, vt quando irasci-
bilis, & concupiscibilis affectus passio-
nibus, non subduntur rationi. Tho.
prima secundæ. quæst. 77. a. 3. & tunc
peccatur.

² PECCATVM ex tali infirmitate
tunc mortale dicitur, quando est cum
deliberato cõsensu rationis circa mor-
talia, vel procedit ad actum peccati
mortalis, vt homicidij, vel huiusmo-
di: secus in subitis motibus, quibus ra-
tio non potest occurrere. Tho. vbi su-
prà. ibi enim non est rationis delibera-
tio, cuius est ordinare.

³ INFIRMITAS animæ quædo to-
taliter inuoluntaria est, excusat à mor-
tali penitus: quia non potest esse pec-
catum, quod omnino est inuolunta-
rium: vt si quis bibendo, & vini po-
tentiam non cognoscendo inebrietur,
& postmodum percuriat aliquem, ex-
cusatur à mortali: quia talis passio
fuit inuoluntaria. Si autem infirmi-
tas hæc sit voluntaria directè, vel in-
directè, non excusat. Dicitur volun-
taria directæ, quando voluntas fertur
in illud, vt quando quis intendit ineb-
riari. Indirectè, quando voluntas
fertur in causam: vt cum quis non
vult inebriari, vult tamen vinum im-
moderatè bibere, timens tamen, &
non curans de ebrietate. Ideò qui ex
aliqua passione aliquem interficit,
vel fornicatur quod tamen non in-

tendebat à principio: tamen quia po-
tuit prohibere talem passionem, & de-
buit, & non fecit, inditectè voluit id.
quod secutum, videlicet homicidium
vel fornicationem. Thom. prima se-
cundæ, suprà, de ma. qu. 3. art. 10. ad
quartum.

⁴ PASSIO præcedens iudicium ra-
tionis: secundum Th. qu. de ma. q. 3. a.
11. aliquantulum peccatum alleuiat, se-
quens autem aggrauat: sicut in benefa-
ciendo passio præcedens minuit meri-
tum, sequens autem auget. Signum est
enim quod motus voluntatis est for-
tior: ideò magis in benefaciendo me-
retur, & in malè agendo peccat: vnde
passio non est meriti, vel peccati maio-
ris causa, sed motus voluntatis, cuius
passio signum dicitur.

⁵ AN famulus infirmus debeat habe-
re salarium, vide suprà, Familia. §. 2.
Infirmi à ieiunio, & multis alijs obli-
gationibus de consilio medici timo-
rati excusantur.

INGRATITUDO.

¹ INGRATITUDO secundum Th.
secunda secundæ. q. 107. & Archid.
Flor. secunda parte. titu. 3. ca. 9. est vi-
tium, quod committitur, quando be-
nificatus non retribuit suo benefa-
ctori id, quod debet: habetque tres
gradus. Primus, quando non retri-
buit, sed malum pro bono accepto
dat. Secundus, quando dissimulat,
vel beneficium vituperat. Tertius,
quando non recognoscit beneficium,
sed maleficium reputat: & opponi-
tur virtuti gratitudinis, quæ ad iusti-
tiam pertinet: ideò semper est pecca-
tum, cum virtuti opponatur. Mate-
rialiter autem sumpta, peccatum ge-
nerale est, quia in omni peccato inue-
nitur, cum omne peccatum sit con-
tra Deum benefactorem nostrum.
Formaliter verò est speciale peccatū,
& etiam mortale in omittendo, quæ
necessario sunt faciendā, non retri-
buendo, quæ necessario sunt retri-
buenda, non regratando, & non re-
cognoscendo in casu, in quo hæc sunt
necessario faciendā. Mortale est etiam
si fiat